

MÀSTER EN DESENVOLUPAMENT I COOPERACIÓ INTERNACIONAL

El Màster en Desenvolupament i Cooperació Internacional és un màster oficial, amb títol reconegut en tot l'espai europeu d'educació superior, especialitzat en la problemàtica del desenvolupament rural als països de l'anomenat Tercer Món. El Màster compta amb la presència d'un percentatge important de professorat internacional convidat de reconegut prestigi acadèmic.

L'organitza la Universitat de Lleida amb la col·laboració de la Facultat Latinoamericana de Ciències Socials (FLACSO), seu d'Equador. Aquesta col·laboració permet que estudiants de FLACSO puguin convalidar assignatures per a l'obtenció d'un títol europeu, amb l'objectiu que en el futur estudiants de la Universitat de Lleida puguin accedir a un títol de FLACSO. La col·laboració entre FLACSO i la UdL permet compartir assignatures i professorat a través de videoconferències i l'ús intensiu de les noves tecnologies de la comunicació, fet que facilita garantir la semipresencialitat del Màster. Això implica que cada assignatura suposarà 20 hores de classes presencials obligatòries, sempre en horari de tarda, i que la resta del treball personal preceptiu de cada matèria es durà a terme a través d'un campus virtual.

Es contemplen dos perfils acadèmics: l'un orientat cap a la investigació i l'altre cap a la professionalització en el món del desenvolupament rural. S'ofereixen dos itineraris d'especialització:

- Desenvolupament rural i local: polítiques i estratègies.
- Desenvolupament rural, societat i ciutadanes.

Coordinador: Víctor Bretón Solo de Zaldívar

Places: 25

Crèdits: 60 ECTS

Cost: 25,61 € (subjecte a l'increment de l'IPC)

Contacte inscripció: miquel@ugerh-ii.udl.cat

Col·laboradors Acadèmics

Patrocinadors

PRESENTACIÓ

introducció

Un dels problemes fonamentals que presenta la pràctica de la cooperació al desenvolupament és la manca d'una reflexió teòrica i conceptual profunda de les implicacions que la mateixa noció de desenvolupament comporta. És per aquest motiu que **el Màster posa una èmfasi especial en els aspectes teòrics i metodològics del desenvolupament com a concepte i les seves pràctiques com a instruments que s'hi associen**. És imprescindible que l'alumnat sigui capaç de problematitzar el desenvolupament, d'entendre'l i prendre'l com a objecte de reflexió, d'anàlisi i de recerca. Per aquest motiu, res millor que una orientació teòrica i reflexiva sobre les implicacions pràctiques del desenvolupament acompanyada d'enfocaments monogràfics i d'un programa sòlid de treball sobre el terreny. **L'estudi rigorós, crític i comprensiu del funcionament de la cadena de l'ajuda**, de les seves complexitats, les seves contradiccions, les seves fites i els seus reptes en l'entramat del món contemporani constitueix un altre pilar de la formació d'aquest Màster.

El Màster en **Desenvolupament i Cooperació Internacional està focalitzat en el desenvolupament rural**. El desenvolupament rural ha estat, en les últimes sis dècades, una de les esferes d'actuació més importants de totes les agències de cooperació, en la mesura en què les teories de cada moment han sabut emfatitzar la indispensabilitat de la transformació de les àrees rurals com a requisit essencial de cara a la millora dels estàndards de benestar, inclusió i equitat de l'anomenat Tercer Món.

objectius

L'objectiu principal del Màster és millorar les competències de persones que es dediquen o es dedicaran a la recerca i/o a l'execució i l'avaluació de projectes d'intervenció adreçats a les àrees rurals dels països del sud.

La formació garanteix un perfil investigador o professional que permet l'especialització en diferents facetes del desenvolupament rural, conservant una indispensable visió de conjunt i iniciant els alumnes en les possibilitats que els ofereix la reflexió crítica, la recerca i/o la pràctica en institucions de desenvolupament.

perfils

Els estudiants d'aquest Màster, atesa la seva interdisciplinarietat, la seva estructura en itineraris i el seu caràcter dual (professionalitzador i de recerca), poden provenir de dos grans àmbits: l'acadèmic i el del món laboral.

- D'una banda, el d'aquells o aquelles que fonamentalment s'interessen pel món de la recerca i que hauran de finalitzar el Màster amb la realització d'un **treball final, inèdit i original**, que pot concretar-se en un **projecte seriós i rigorós de tesi doctoral**.
- D'altra banda, el d'aquells o que s'interessen per la cooperació al desenvolupament i a qui el Màster ofereix una formació enriquidora per als seus perfils professionals, especialitzada i útil, a fi d'inserir-se en el món de les organitzacions que treballen en els àmbits de la cooperació.

La procedència possible és molt àmplia, perquè el Màster, a més de ser un objectiu formatiu per si mateix, també constitueix una opció complementària de carreres formatives i professionals diverses, sempre que els interessats vulguin incidir en el desenvolupament rural i la cooperació internacional.

sortides professionals

En l'actualitat, quan parlem de desenvolupament i cooperació entenem que existeix un àmbit laboral en expansió. Per tant, el Màster ofereix competències i habilitats que permetran adquirir eines i facilitaràn la inserció en aquest mercat de treball, tant si s'opta per un perfil professionalitzador com per un de recerca.

En el primer cas, el ventall és certament ampli (ONGD, organismes internacionals, administracions públiques, centres de formació, etc.). La segona opció, per la seva part, obre la porta a la matriculació i posterior realització d'una tesi doctoral, fet que incrementa el valor afegit de la formació i consolida un perfil professional d'alt nivell susceptible d'inserir-se laboralment en les agències de desenvolupament, tant del sector públic com del privat.

ACCÉS AL MÀSTER D'ESTUDIANTAT PROCEDENT DE LA FLACSO, SEU D'EQUADOR

El Màster en Desenvolupament i Cooperació Internacional té, com a principal peculiaritat, la seva imbricació amb el sistema de màsters de qualitat existent a la Facultat Latinoamericana de Ciències Socials (FLACSO), seu d'Equador, i l'establiment de mecanismes que permetin que l'alumnat de FLACSO accedeixi als dos títols de màster. El mecanisme consisteix en el reconeixement mutu de crèdits, essent necessària la matriculació en el màster de la UdL un cop s'hagi obtingut el títol de màster de FLACSO.

La FLACSO de Quito constitueix la seu andina d'una institució descentralitzada, present al llarg de tota l'Amèrica Llatina (amb seus a Equador, Mèxic, Guatemala, Costa Rica, Brasil, Argentina i Xile), i que ha centrat una part molt important de la seva oferta docent i del seu potencial investigador justament en l'àmbit dels estudis sobre desenvolupament des d'una perspectiva pluridisciplinària.

El Màster en Desenvolupament i Cooperació Internacional de la Universitat de Lleida s'articula amb el Màster en Desenvolupament Local i Territorial de la FLACSO. L'establiment d'un sistema de reconeixement mutu de crèdits no implica absoluta i total simetria entre les dues propostes docents, sinó l'arbitri de vies a partir de les quals l'estudiantat de FLACSO pugui accedir, amb un esforç suplementari i la posterior matriculació en el màster en Desenvolupament i Cooperació Internacional, al corresponent títol oficial expedit per la Universitat de Lleida. Tot això implica, naturalment, que tot i respectant la idiosincràsia i les divergències entre les dues propostes docents, una part substantiva serà comuna, convalidable i/o reconeixible administrativament.

La modalitat de docència és semipresencial, amb l'ús intensiu de les noves tecnologies de la informació i la comunicació. S'articula la proposta següent:

- Una part dels crèdits acadèmics procedeixen via videoconferència de la seu equatoriana de FLACSO.
- Una altra part equivalent serà transmesa des de la UdL pel mateix mitjà.
- Un tercer bloc serà convalidable en base a una taula d'equivalències que tindrà present el contingut programàtic i els nivells d'exigència de les matèries susceptibles de convalidació.

TÍTOL PROPI DE LA UDL: EXPERT/A UNIVERSITARI/ÀRIA EN COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

El Curs d'Expert/a Universitari/ària en Cooperació al Desenvolupament està dirigit a la formació de professionals en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament i a oferir una formació continuada a aquelles persones vinculades al món de la cooperació i la solidaritat.

Matèries:

Podran obtenir el títol aquells/es estudiants que hagin superat les següents assignatures impartides durant el 1r trimestre, del Màster Oficial en Desenvolupament i Cooperació Internacional:

Obligatòries:

- Teoria i història del desenvolupament: condicionants i eines del desenvolupament rural (5 crèdits ECTS).
- Sistema econòmic internacional i cooperació per al desenvolupament (5 crèdits ECTS).
- Metodologies participatives (5 crèdits ECTS).
- Planificació d'accions de cooperació (5 crèdits ECTS).

Optatives, a triar-ne una de les dues:

- Models i polítiques de desenvolupament rural (5 crèdits ECTS).
- Antropologia del desenvolupament: cultura i identitat (5 crèdits ECTS).

Els/les alumnes que en aquest curs acadèmic, o més endavant, desitgin completar la seva formació podran continuar cursant els crèdits restants del Màster en Desenvolupament i Cooperació Internacional.

Podreu obtenir informació més detallada consultant [la pàgina web del Centre de Cooperació Internacional de la UdL](#), o bé trucant al 973 00 37 06/00 35 35

PROGRAMA

estructura i seqüència curricular

El Màster consta d'una sèrie de mòduls obligatoris i optatius constitutius de perfils específics, tant si l'estudiantat es decanta per una opció orientada cap a la recerca com si ho fa per l'opció professionalitzadora en l'àmbit de la cooperació.

Perfil investigador	Perfil professionalitzador
Mòduls obligatoris	Mòduls obligatoris
Mòdul 1 (15 crèdits) "Desenvolupament i cooperació"	Mòdul 1 (15 crèdits) "Desenvolupament i cooperació"
Mòdul 6 (10 crèdits) "Tècniques i metodologies d'investigació"	Mòdul 7 (10 crèdits) "Tècniques i instruments de la cooperació"
Mòdul 8 (15 crèdits) "Treball de fi de Màster"	Mòdul 8 (15 crèdits) "Treball de fi de Màster"
Especialitzacions (Optatives)	Especialitzacions (Optatives)
Mòdul 2 (20 crèdits) "Desenvolupament rural i local: polítiques i estratègies"	Mòdul 2 (20 crèdits) "Desenvolupament rural i local: polítiques i estratègies"
Mòdul 3 (20 crèdits) "Desenvolupament rural, societat i ciutadanes"	Mòdul 3 (20 crèdits) "Desenvolupament rural, societat i ciutadanes"
Mòdul 4 (20 crèdits) "Desenvolupament rural i educació intercultural"	Mòdul 4 (20 crèdits) "Desenvolupament rural i educació intercultural"
<i>(Aquest mòdul no s'activarà el curs acadèmic 2008-2009)</i>	<i>(Aquest mòdul no s'activarà el curs acadèmic 2008-2009)</i>
Mòdul 5 (20 crèdits) optatiu, només per obtenir el reconeixement mutu de crèdits per a la doble titulació amb FLACSO.	

Mòduls obligatoris. Tota persona matriculada al Màster haurà de cursar obligatòriament:

- Un mòdul teòric, "**Desenvolupament i cooperació**" (mòdul 1, amb tres assignatures de 5 crèdits ECTS cadascuna), destinat a problematitzar el desenvolupament com a objecte d'estudi, a analitzar-ne la trajectòria paradigmàtica i a oferir una visió el més àmplia possible de l'aparell institucional del desenvolupament (el sistema de cooperació internacional en tots els seus nivells) en el context del món contemporani. Aquest mòdul permetrà a l'estudiant adquirir els coneixements per poder enfrontar-se al món de la cooperació al desenvolupament de manera conscient, crítica i propositiva.
- Un segon mòdul obligatori, que es cursarà en funció de l'itinerari escollit per cada estudiant. Qui estigui interessat per un itinerari orientat cap al món de la recerca, haurà de cursar el mòdul "**Tècniques i metodologies d'investigació**" (mòdul 6, amb dues assignatures). En canvi, qui s'ubiqui en un perfil professionalitzador cap a la praxis de la cooperació haurà de cursar el mòdul "**Tècniques i instruments de la cooperació**" (mòdul 7, amb dues assignatures).
- Un mòdul de "**Treball de fi de Màster**" (mòdul 8, de 15 crèdits ECTS) que, o bé a través d'una recerca inèdita (itinerari investigador) o de pràctiques en organitzacions, organismes i institucions de desenvolupament (itinerari professionalitzador), constituirà la culminació i l'avaluació final sobre els coneixements, capacitats i habilitats adquirides en el Màster. En qualsevol dels dos casos, el treball de fi de Màster s'exposarà i defensarà davant un tribunal, la composició del qual, tres membres, serà responsabilitat de la comissió del Màster, l'òrgan responsable de la seva gestió acadèmica.

Mòduls optatius. Escollir un dels mòduls optatius permet obtenir una menció especial i particular en el Màster. Es tracta de dues especialitats:

- Un primer perfil d'optativitat el constitueix el mòdul "**Desenvolupament rural i local: polítiques i estratègies**" (mòdul 2, quatre assignatures de 5 crèdits ECTS cadascuna). L'orientació bàsica d'aquest perfil se centra en els aspectes socials, econòmics i culturals del desenvolupament rural (i local), incorporant també, de manera innovadora, les aportacions que es fan des de l'economia ecològica, l'agroecologia i els paradigmes de la sostenibilitat.
- Un segon perfil el constitueix el mòdul "**Desenvolupament rural, societat i ciutadanes**" (mòdul 3, quatre assignatures de 5 crèdits ECTS cadascuna), l'orientació del qual se centra en la temàtica de la relació constatable entre els poders públics, la política i l'acció col·lectiva (moviments socials) en contextos de desenvolupament.

- Un últim mòdul (el número 5, amb quatre assignatures de 5 crèdits ECTS cadascuna), que té caràcter optatiu i l'objectiu exprés de possibilitar en el futur l'accés dels estudiants de la Universitat de Lleida a la mestria en Desenvolupament Rural i Territori de FLACSO.

distribució global de matèries per blocs de setmanes

SETMANES	MATÈRIES	TIPUS MATÈRIA	COORDINACIÓ	PROFESSORAT
Del 5 al 16 d'octubre de 2009	Teoria i història del desenvolupament: condicionants i eines del desenvolupament rural	M 1: Obligatòria.	Dr. Víctor Bretón	Dr. Víctor Bretón
Del 19 al 30 d'octubre	Sistema econòmic internacional i cooperació per al desenvolupament	M 1: Obligatòria.	Dr. Pere Enciso	Dr. Pere Enciso Dr. Antonio Santamaría
Del 2 al 13 de novembre	Instruments d'anàlisis qualitatives	M 6: Obligatòria (itinerari recerca)	Dr. Víctor Bretón Dr. Albert Roca	Dr. Jordi Tomás Dra. Mónica Martínez Mauri
	Metodologies participatives	M 7: Obligatòria (itinerari professionalitzador)	Dr. Pieter de Vries	Dr. Pieter de Vries
Del 16 al 27 de novembre	Instruments d'anàlisis quantitatives	M 6: Obligatòria (itinerari recerca)	Sr. Fernando Carrasco	Sr. Fernando Carrasco
	Planificació d'accions de cooperació	M 7: Obligatòria (itinerari professionalitzador)	Dra. Núria Camps	Dra. Núria Camps Dr. Carlos Gómez Gil Sr. Eduard Ballester Sr. Carlos Puig
Del 30 de novembre al 16 de desembre	Models i polítiques de desenvolupament rural	M 2: Especialització A	Dr. Víctor Bretón	Dr. Víctor Bretón Dr. Cristóbal Kay
	Antropologia del desenvolupament: cultura i identitat	M 3: Especialització B	Dr. Albert Roca	Dr. Albert Roca
De l'11 al 15 de gener de 2010	TUTORIES I CONSULTES	POSSIBLE TALLER DE TFM		
Del 18 al 29 de gener	Capital social i desenvolupament local i rural	M 2: Especialització A	Dr. Luciano Martínez	Dr. Luciano Martínez
De l'1 al 12 de febrer	Polítiques, estratègies i actors del desenvolupament local i rural	M 1: Obligatòria	Dr. Francisco García Pascual	Dr. Francisco García Pascual
Del 15 al 26 de febrer	Sistemes agroalimentaris i forestals i sostenibilitat	M 2: Especialització A	Dra. Paquita Santiveri	Dra. Paquita Santiveri Dr. Eduardo Bedoya Dra. Clara Nicholls
De l'1 al 12 de març	Estat i societat en contextos de desenvolupament	M 3: Especialització B	Dr. Albert Roca Dr. Víctor Bretón	Dr. Ferran Iniesta Dr. Alberto López-Bargados Dr. Josep Sánchez Cervelló Dra. Carmen Martínez
Del 15 al 26 de març	Societat civil, participació i desenvolupament	M 3: Especialització B	Dr. Pierre Beaucage	Dr. Pierre Beaucage
Del 6 al 15 d'abril	Patrimoni i desenvolupament rural: turisme i recursos estratègics	M 2: Especialització A	Dr. Jordi Gascón	Dr. Jordi Gascón
Del 19 al 30 d'abril	Migracions, urbanització i codesenvolupament	M 3: Especialització B	Dra. Clàudia Pedone	Dra. Clàudia Pedone
Del 3 al 28 de maig	PERÍODE D'AVALUACIÓ DEL BLOC TEÒRIC DEL MÀSTER I DE TUTORIES ORIENTATIVES A LA RECERCA / A LES PRÀCTIQUES			
Juny-novembre	ELABORACIÓ TREBALL FI DE MÀSTER (PROJECTE DE TESI DOCTORAL: ITINERARI RECERCA)			
	REALITZACIÓ DE PRÀCTIQUES EN AGÈNCIES O INSTITUCIONS DE DESENVOLUPAMENT I ELABORACIÓ D'UN INFORME: ITINERARI PROFESSIONALITZADOR			

Desembre AVALUACIÓ FINAL TREBALLS FI DE MÀSTER / INFORMES DE PRÀCTIQUES

Especialització A: Desenvolupament rural i local: polítiques i estratègies.
Especialització B: Desenvolupament rural, societat i ciutadanes.

distribució global de matèries per blocs de setmanes

SETMANES	MATÈRIES	TIPUS MATÈRIA	COORDINACIÓ	PROFESSORAT
Del 5 al 16 d'octubre de 2009	Teoria i història del desenvolupament: condicionants i eines del desenvolupament rural	M 1: Obligatòria.	Dr. Víctor Bretón	Dr. Víctor Bretón
Del 19 al 30 d'octubre	Sistema econòmic internacional i cooperació per al desenvolupament	M 1: Obligatòria.	Dr. Pere Enciso	Dr. Pere Enciso Dr. Antonio Santamaría
Del 2 al 13 de novembre	Instruments d'anàlisis qualitatives	M 6: Obligatòria (itinerari recerca)	Dr. Víctor Bretón Dr. Albert Roca	Dr. Jordi Tomás Dra. Mónica Martínez Mauri
	Metodologies participatives	M 7: Obligatòria (itinerari professionalitzador)	Dr. Pieter de Vries	Dr. Pieter de Vries
Del 16 al 27 de novembre	Instruments d'anàlisis quantitatives	M 6: Obligatòria (itinerari recerca)	Sr. Fernando Carrasco	Sr. Fernando Carrasco
	Planificació d'accions de cooperació	M 7: Obligatòria (itinerari professionalitzador)	Dra. Núria Camps	Dra. Núria Camps Dr. Carlos Gómez Gil Sr. Eduard Ballester Sr. Carlos Puig
Del 30 de novembre al 16 de desembre	Models i polítiques de desenvolupament rural	M 2: Especialització A	Dr. Víctor Bretón	Dr. Víctor Bretón Dr. Cristóbal Kay
	Antropologia del desenvolupament: cultura i identitat	M 3: Especialització B	Dr. Albert Roca	Dr. Albert Roca
De l'11 al 15 de gener de 2010	TUTORIES I CONSULTES	POSSIBLE TALLER DE TFM		
Del 18 al 29 de gener	Capital social i desenvolupament local i rural	M 2: Especialització A	Dr. Luciano Martínez	Dr. Luciano Martínez
De l'1 al 12 de febrer	Polítiques, estratègies i actors del desenvolupament local i rural	M 1: Obligatòria	Dr. Francisco García Pascual	Dr. Francisco García Pascual
Del 15 al 26 de febrer	Sistemes agroalimentaris i forestals i sostenibilitat	M 2: Especialització A	Dra. Paquita Santiveri	Dra. Paquita Santiveri Dr. Eduardo Bedoya Dra. Clara Nicholls Dr. Ferran Iniesta
De l'1 al 12 de març	Estat i societat en contextos de desenvolupament	M 3: Especialització B	Dr. Albert Roca Dr. Víctor Bretón	Dr. Alberto López-Bargados Dr. Josep Sánchez Cervelló Dra. Carmen Martínez
Del 15 al 26 de març	Societat civil, participació i desenvolupament	M 3: Especialització B	Dr. Pierre Beaucage	Dr. Pierre Beaucage
Del 6 al 15 d'abril	Patrimoni i desenvolupament rural: turisme i recursos estratègics	M 2: Especialització A	Dr. Jordi Gascón	Dr. Jordi Gascón
Del 19 al 30 d'abril	Migracions, urbanització i codesenvolupament	M 3: Especialització B	Dra. Claudia Pedone	Dra. Claudia Pedone
Del 3 al 28 de maig	PERÍODE D'AVUACIÓ DEL BLOC TEÒRIC DEL MÀSTER I DE TUTORIES ORIENTATIVES A LA RECERCA / A LES PRÀCTIQUES			
Juny- novembre	ELABORACIÓ TREBALL FI DE MÀSTER (PROJECTE DE TESI DOCTORAL: ITINERARI RECERCA			
	REALITZACIÓ DE PRÀCTIQUES EN AGÈNCIES O INSTITUCIONS DE DESENVOLUPAMENT I ELABORACIÓ D'UN INFORME: ITINERARI PROFESSIONALITZADOR			

Desembre **AVALUACIÓ FINAL TREBALLS FI DE MÀSTER / INFORMES DE PRÀCTIQUES**

Especialització A: Desenvolupament rural i local: polítiques i estratègies.

Especialització B: Desenvolupament rural, societat i ciutadanes.

avaluació

Cada coordinador d'assignatura establirà els seus criteris d'avaluació els quals es presentaran a l'inici de l'assignatura.

El treball de fi de Màster, tant per al perfil investigador com per al perfil professionalitzador, s'haurà d'exposar i defensar davant d'un tribunal acadèmic.

treball de fi de màster

Un cop superades totes les assignatures preceptives del màster, en funció del perfil i l'itinerari triat per cada estudiant, l'avaluació del conjunt del màster dependrà de la presentació i defensa d'un **Treball de Fi de Màster** (TFM) equivalent a 15 crèdits acadèmics que, a través d'una investigació inèdita (itinerari de recerca) o bé mitjançant pràctiques en organitzacions, agències i institucions de desenvolupament (itinerari professionalitzador), constitueixi la culminació i la posada a prova dels coneixements, capacitats i habilitats adquirides durant el màster. En qualsevol dels dos casos, el TFM

serà exposat i defensat davant d'un tribunal la composició del qual, 3 membres, serà responsabilitat de la comissió del màster, l'òrgan responsable de la seva gestió acadèmica.

TFM perfil de recerca

En el cas del perfil de recerca, el TFM consisteix en un treball monogràfic individual, a través del qual cada estudiant ha de demostrar la seva capacitat per confrontar amb destresa els aspectes següents:

- **Plantejar** un problema d'investigació sobre el món del desenvolupament rural i la cooperació internacional dins del ventall temàtic de l'itinerari escollit del màster.
- **Desenvolupar** una indagació entorn de l'esmentat problema i plantejar les hipòtesis de treball pertinents, a fi d'extreure conclusions empíriques / teòriques rellevants i inèdites.
- **Aplicar** el bagatge de coneixements i destreses adquirides al llarg dels altres mòduls del màster.

Atès que en l'Espai Europeu d'Educació Superior es contempla la possibilitat de desenvolupar una tesi doctoral a partir d'un màster oficial, la Comissió Acadèmica del Màster en Desenvolupament i Cooperació Internacional va creure oportú suggerir l'orientació del TFM del perfil de recerca cap a l'elaboració d'un projecte de tesi. Aquest projecte de tesi ha de constituir el resultat d'un procés de revisió, reflexió i crítica bibliogràfica i, en l'escenari més idoni, el producte d'un primer contacte amb la realitat empírica sobre la qual es presenta la proposta. En aquest cas, el TFM ha de contenir els elements següents:

- Una **formulació** rigorosa del problema a investigar, estructurada entorn d'una pregunta central degudament explicitada que constituirà l'eix organitzador del treball.
- Una **revisió** analítica i crítica de la literatura científica relativa al tema.
- Una explicitació de la **metodologia** seguida en cadascuna de les fases del procés d'investigació (de l'aplicada fins al moment de la presentació del TFM i de les que es preveu emprar en fases posteriors de la tesi).
- Desenvolupament de l'**argument central**, és a dir, presentació de les hipòtesis de treball i la seva contrastació amb la literatura disponible i, si s'escau, amb una primera confrontació sobre el terreny.
- **Conclusions** (per definició, provisionals) que exposin els resultats i permetin explicitar un cronograma versemblant de realització, si s'escau, d'una tesi doctoral.

TFM perfil professionalitzador

Per al perfil professionalitzador, el TFM ha de consistir en un informe de pràctiques individual, a través del qual cada estudiant demostrï la seva capacitat per confrontar amb destresa els aspectes següents:

- **Contextualitzar** una experiència concreta i substantiva en l'àmbit del desenvolupament rural. Això implica fer un seguiment diacrònic del projecte i l'agència que l'implementa, dels seus antecedents, del seu paper en el context de l'espai concret (localitat, regió, país) on es materialitza, del seu encaix (o no) amb els models que imperen en cada moment d'intervenció sobre la societat rural...
- **Problematitzar**, a través del coneixement adquirit sobre l'experiència en què s'ha treballat, la pròpia orientació del projecte i l'agència responsable: l'adequació dels objectius amb la praxi, la major o menor connivència amb els grups de beneficiaris, la relació amb els poders públics, etc.

- **Problematitzar**, a través del coneixement adquirit sobre l'experiència en què s'ha treballat, la pròpia orientació del projecte i l'agència responsable: l'adequació dels objectius amb la praxi, la major o menor connivència amb els grups de beneficiaris, la relació amb els poders públics, etc.
- Tot plegat ha de permetre desenvolupar una **reflexió crítica i constructiva**, des d'una realitat concreta, sobre la complexa realitat del desenvolupament rural que permeti l'aplicació dels coneixements i habilitats obtingudes durant el màster.

Pel que fa al volum de treball, el TFM del perfil professionalitzador ha de ser equiparable al del perfil de recerca. Per tant, i com és evident, també ha de constituir el resultat d'un procés de revisió, reflexió i crítica bibliogràfica i, aquí sí de manera ineludible, el producte d'un contacte prolongat amb una experiència concreta en matèria de desenvolupament rural al Sud. En aquest cas, el TFM ha de contenir els elements següents:

- Una contextualització de l'agència de desenvolupament i/o del projecte en què s'han dut a terme les pràctiques dins l'escenari local, regional, nacional i internacional.
- Una revisió analítica i crítica de la literatura científica relativa a l'àmbit en què es desenvolupava el projecte i l'agència, a fi de situar-los en l'àmbit del desenvolupament rural i poder assenyalar-ne les originalitats, les fortaleeses i les possibles mancances.
- Una explicació detallada del treball concret desenvolupat *in situ* durant el període de pràctiques. L'experiència personal pot servir també per a descriure i valorar el tipus de metodologies desenvolupades per l'agència en les seves intervencions sobre la realitat social.
- Desenvolupament de l'argument central, és a dir, contrastació de la teoria del desenvolupament rural (o del codi programàtic de l'agència en qüestió) amb les pràctiques quotidianes i els resultats obtinguts, tant en termes tècnics i productius com en àmbits organitzacionals i socials.
- Conclusions (per definició, provisionals) que exposin els resultats i permetin acabar amb una valoració crítica (en el sentit estricte del terme), tant de l'experiència de pràctiques com del projecte desenvolupat.

Procediment i calendari

Cada estudiant ha de triar, d'entre el professorat del màster, un/a tutor/a que l'orienti i el dirigeixi en tot el procés d'elaboració del TFM. L'elecció s'ha de basar en el perfil de cada professor/a i en l'orientació que cada alumne/a vulgui donar al seu TFM. En el cas de les pràctiques professionalitzadores, es comptarà, a més, amb un/a tutor/a per part de l'agència de desenvolupament implicada.

L'extensió del TFM no ha de sobrepassar les 120 pàgines de text a un espai i mig, incloent-hi les notes i referències bibliogràfiques.

Un cop acabades les classes corresponents a la resta de mòduls, a finals del mes de maig, el termini per presentar el TFM arribarà fins a l'última setmana de novembre de 2010. Abans del 20 de desembre, el TFM haurà de ser defensat davant d'un tribunal de 3 membres, constituït *ad hoc* a proposta de la comissió del màster.

calendari

El Màster desenvoluparà la seva càrrega lectiva i les sessions presencials entre el mes d'octubre de 2008 i el mes de juny de 2009.

Les pràctiques i la realització del treball de fi de Màster es duran a terme entre els mesos de juliol i desembre de 2009. El treball de fi de Màster es defensarà durant el mes de desembre de 2009.

2009			2010											
10	11	12	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
Càrrega lectiva / Sessions presencials									Pràctiques + Treball					*
*Defensa del treball de fi de Màster														

La distribució setmanal de les assignatures depèn en bona part de la disponibilitat de mobilitat del professorat convidat. En el quadre següent s'explicita la cadència del curs. Les classes tindran lloc preferentment entre dilluns i divendres (amb 2 sessions excepcionals el dissabte al matí per al perfil professionalitzador), entre les 16 h i les 20:30 h de la tarda. En funció de l'itinerari i l'optativitat triada, els horaris concrets es distribuïran entre aquestes franges horàries.

distribució global de matèries per blocs de setmanes / curs 2009-2010

SETMANES	MATÈRIES	TIPUS MATÈRIA	OBSERVACIONS
Del 5 al 16 d'octubre de 2009 (dues)	Teoria i història del desenvolupament: condicionants i eines del desenvolupament rural	M 1: Obligatòria.	10 sessions en 2 setmanes

setmanes)			
Del 19 al 30 d'octubre (dues setmanes)	Sistema econòmic internacional i cooperació per al desenvolupament	M 1: Obligatòria.	10 sessions en 2 setmanes
Del 2 al 13 de novembre (dues setmanes)	Instruments d'anàlisi qualitatives	M 6: Obligatòria (itinerari recerca)	10 sessions en 2 setmanes
	Metodologies participatives	M 7: Obligatòria (itinerari professionalitzador)	10 sessions en 2 setmanes
Del 16 al 27 de novembre (dues setmanes)	Instruments d'anàlisi quantitatives	M 6: Obligatòria (itinerari recerca)	10 sessions en 2 setmanes
	Planificació d'accions de cooperació	M 7: Obligatòria (itinerari professionalitzador)	10 sessions en 2 setmanes
Del 30 de novembre al 16 de desembre (dues setmanes i mitja)	Models i polítiques de desenvolupament rural	M 2: Especialització A	10 sessions en 2 setmanes
	Antropologia del desenvolupament: cultura i identitat	M 3: Especialització B	10 sessions en 2 setmanes
De l'11 al 15 de gener de 2010 (una setmana)	TUTORIES I CONSULTES	POSSIBLE TALLER TFM	DE 10 sessions en 2 setmanes
Del 18 al 29 de gener (dues setmanes)	Capital social i desenvolupament local i rural	M 2: Especialització A	10 sessions en 2 setmanes
De l'1 al 12 de febrer (dues setmanes)	Polítiques, estratègies i actors del desenvolupament local i rural	M 1: Obligatòria	10 sessions en 2 setmanes
Del 15 al 26 de febrer (dues setmanes)	Sistemes agroalimentaris i forestals i sostenibilitat	M 2: Especialització A	10 sessions en 2 setmanes
De l'1 al 12 de març (dues setmanes)	Estat i societat en contextos de desenvolupament	M 3: Especialització B	10 sessions en 2 setmanes
Del 15 al 26 de març (dues setmanes)	Societat civil, participació i desenvolupament	M 3: Especialització B	10 sessions en 2 setmanes
Del 6 (dimarts) al 15 d'abril (dues setmanes)	Patrimoni i desenvolupament rural: turisme i recursos estratègics	M 2: Especialització A	10 sessions en 2 setmanes
Del 19 al 30 d'abril (dues setmanes)	Migracions, urbanització i codesenvolupament	M 3: Especialització B	10 sessions en 2 setmanes
Del 3 al 28 de maig (quatre setmanes)	PERÍODE D'AVUACIÓ DEL BLOC TEÒRIC DEL MÀSTER I DE TUTORIES ORIENTATIVES A LA RECERCA / A LES PRÀCTIQUES		
Juny-novembre	ELABORACIÓ TREBALL FI DE MÀSTER (PROJECTE DE TESI DOCTORAL: ITINERARI RECERCA		
	REALITZACIÓ DE PRÀCTIQUES EN AGÈNCIES O INSTITUCIONS DE DESENVOLUPAMENT I ELABORACIÓ D'UN INFORME: ITINERARI PROFESSIONALITZADOR		
Desembre	AVUACIÓ FINAL TREBALLS FI DE MÀSTER / INFORMES DE PRÀCTIQUES		

Especialització A: Desenvolupament rural i local: polítiques i estratègies.
Especialització B: Desenvolupament rural, societat i ciutadania.

horaris
**Del 5 d'octubre (dilluns) al 16 d'octubre (divendres) de 2009:
TEORIA I HISTÒRIA DEL DESENVOLUPAMENT: CONDICIONANTS I EINES DEL DESENVOLUPAMENT RURAL
(obligatòria)**

HORES	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
16.00-16.30	Teoria i història del desenvolupament				Teoria i història del desenvolupament
16.30-17.00					
17.00-17.30					
17.30-18.00					
18.00-18.30					
18.30-19.00	Descans				
19.00-19.30					
19.30-20.00					
20.00-20.30					

Nota: El dilluns 12 d'octubre és festiu i no hi haurà classe. El divendres 16 d'octubre la classe es farà de 16.00 a 18.00h.

**Del 19 d'octubre (dilluns) al 30 d'octubre (divendres) de 2009:
SISTEMA ECONÒMIC INTERNACIONAL I COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT (obligatòria)**

HORES	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
16.00-16.30	Sistema econòmic internacional				
16.30-17.00					
17.00-17.30					
17.30-18.00					
18.00-18.30					
18.30-19.00	Descans				
19.00-19.30					
19.30-20.00					
20.00-20.30					

**Del 2 de novembre (dilluns) al 13 de novembre (divendres) de 2009:
INSTRUMENTS D'ANÀLISIS QUALITATIVES (perfil de recerca)
METODOLOGIES PARTICIPATIVES (perfil professionalitzador)**

HORES	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
16.00-16.30	Instrumentes d'anàlisi qualitatives				
16.30-17.00					
17.00-17.30					
17.30-18.00					
18.00-18.30					
18.30-19.00	Descans				
19.00-19.30	Metodologies participatives				
19.30-20.00					
20.00-20.30					

**Del 16 de novembre (dilluns) al 28 de novembre (dissabte) de 2009:
INSTRUMENTS D'ANÀLISIS QUANTITATIVES (perfil de recerca)
PLANIFICACIÓ D'ACCIONS DE COOPERACIÓ (perfil professionalitzador)**

HORES	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES	HORES	DISSABTE
16.00	Instrumentes d'anàlisi quantitatives					09.00	Planificació accions de cooperació
16.30							
17.00							
17.30							
18.00							
18.00	Descans					11.00	Descans
18.30	Planificació accions de cooperació					11.30	
19.00							
19.30							
20.00							
						12.00	
						12.30	
						13.00	

Nota: La matèria "Planificació d'accions de cooperació" es desenvoluparà també durant els matins dels dissabtes 21 i 28 de novembre.

**Del 30 de novembre (dilluns) al 15 de desembre (dimarts) de 2009:
MODELS I POLÍTIQUES DE DESENVOLUPAMENT RURAL (itinerari A: "Desenvolupament rural i local:**

polítiques i estratègies”)

ANTROPOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT (itinerari B: “Desenvolupament rural, societat i ciutadanes”)

HORES	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
16.00-16.30	Models i polítiques de desenvolupament rural				
16.30-17.00					
17.00-17.30					
17.30-18.00					
18.00-18.30	Descans				
18.30-19.00	Antropologia del desenvolupament				
19.00-19.30					
19.30-20.00					
20.00-20.30					

Nota: Els dies 7 i 8 de desembre no són lectius, raó per la qual la docència es prolongarà durant els dies 14 (dilluns) i 15 (dimarts) d'aquest mes.

De l'11 de gener (dilluns) al 15 de gener (divendres) de 2010:

SETMANA DEDICADA A TUTORIES I CONSULTES:

ORGANITZACIÓ DE TALLERS ORIENTATIUS PER A LA REALITZACIÓ DEL TREBALL DE FI DE MÀSTER (TFM)

HORES	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
16.00-16.30	Taller TFM: perfil de recerca	Taller TFM: perfil professionalitzador			
16.30-17.00					
17.00-17.30					
17.30-18.00					
18.00-18.30					
18.30-19.00					

Del 18 de gener (dilluns) al 29 de gener (divendres) de 2010:

CAPITAL SOCIAL I DESENVOLUPAMENT LOCAL I RURAL (itinerari A: “Desenvolupament rural i local: polítiques i estratègies”)

HORES	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
16.00-16.30	Capital social i desenvolupament local i rural				
16.30-17.00					
17.00-17.30					
17.30-18.00					
18.00-18.30	Descans				
18.30-19.00					
19.00-19.30					
19.30-20.00					
20.00-20.30					

Del 1 de febrer (dilluns) al 12 de febrer (divendres) de 2010:

POLÍTiques, ESTRATÈGIES I ACTORS DEL DESENVOLUPAMENT LOCAL I RURAL (obligatòria)

HORES	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
16.00-					
16.30					
16.30-					
17.00					
17.00-					
17.30					
17.30-					
18.00					
18.00-					
18.30					
18.00-	Descans				
18.30-	Polítiques, estratègies i actors del desenvolupament...				
19.00					
19.00-					
19.30					
19.30-					
20.00					
20.00-					
20.30					

Del 15 de febrer (dilluns) al 26 de febrer (divendres) de 2010:

SISTEMES AGROALIMENTARIS I FORESTALS I SOSTENIBILITAT (itinerari A: “Desenvolupament rural i local: polítiques i estratègies”)

HORES	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
16.00-16.30	Sistemes agroalimentaris (Ecologia política)				
16.30-17.00					
17.00-17.30					
17.30-18.00	Descans				
18.00-18.30					
18.30-19.00	Sistemes agroalimentaris (Agroecologia)				
19.00-19.30					
19.30-20.00					
20.00-20.30					

Nota: Aquesta matèria s'imparteix de forma paral·lela amb dos continguts complementaris i independents: un curs sobre Ecologia política (primera franja horària) i un altre sobre Agroecologia (segona franja horària). L'alumnat ha de seguir un dels dos cursos, o la meitat de cadascun, a la seva elecció, en funció dels seus interessos professionalitzadors o d'orientació de la seva recerca.

De l'1 de març (dilluns) al 12 de març (divendres) de 2010:

ESTAT I SOCIETAT EN CONTEXTOS DE DESENVOLUPAMENT (itinerari B: "Desenvolupament rural, societat i ciutadanes")

HORES	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
16.00-16.30	Estat i societat en contextos de desenvolupament				
16.30-17.00					
17.00-17.30					
17.30-18.00	Descans				
18.00-18.30					
18.30-19.00					
19.00-19.30					
19.30-20.00					
20.00-20.30					

Nota: Matèria orientada a l'Àfrica (1a setmana) i a l'Amèrica Llatina (2a setmana), amb una presencialitat lleugerament superior a les altres (22 hores de classe).

Del 15 de març (dilluns) al 26 de març (divendres) de 2010:

SOCIETAT CIVIL, PARTICIPACIÓ I DESENVOLUPAMENT (itinerari B: "Desenvolupament rural, societat i ciutadanes")

HORES	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
16.00-16.30	Societat civil, participació i desenvolupament				
16.30-17.00					
17.00-17.30					
17.30-18.00					
18.00-18.30					
18.30-19.00					
19.00-19.30					
19.30-20.00					
20.00-20.30					

Del 6 d'abril (dimarts) al 16 d'abril (divendres) de 2009:

PATRIMONI I DESENVOLUPAMENT RURAL: TURISME I RECURSOS ESTRATÈGICS (itinerari A: "Desenvolupament rural i local: polítiques i estratègies")

HORES	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
16.00-16.30	Patrimoni i desenvolupament rural: turisme...				
16.30-17.00					
17.00-17.30					
17.30-18.00	Descans				
18.00-18.30					
18.30-19.00					
19.00-19.30					
19.30-20.00					
20.00-20.30					

Nota: El dia 5 (dilluns de Pasqua) no és lectiu.

Del 19 d'abril (dilluns) al 30 d'abril (divendres) de 2010:

MIGRACIONS, URBANITZACIÓ I CODESENVOLUPAMENT (itinerari B: "Desenvolupament rural, societat i ciutadanes")

HORES	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
16.00-16.30	Migracions, urbanització i codesenvolupament				
16.30-17.00					
17.00-17.30					
17.30-18.00					
18.00-18.30					
18.30-19.00					
19.00-19.30					
19.30-20.00					
20.00-20.30					

CALENDARI PER ITINERARIS

Itinerari A: Desenvolupament rural i local: polítiques i estratègies.

Itinerari B: Desenvolupament rural, societat i ciutadanes.

SETMANES	MATÈRIES	ITINERARI A	ITINERARI B	HORARIS
Del 5 (dilluns) al 16 d'octubre de 2009	Teoria i història del desenvolupament: condicionants i eines del desenvolupament rural	sí	sí	Dilluns, dimarts, dimecres i divendres, de 16.00 a 19.30h (amb 30 min de pausa). Dilluns 12 d'octubre no hi ha classe. Divendres 16 d'octubre, de 16.00 a 18.00h.
Del 19 al 30 d'octubre	Sistema econòmic internacional i cooperació per al desenvolupament	sí	sí	Dilluns a divendres, de 16.00 a 18.00h.
Del 2 al 13 de novembre	Instruments d'anàlisi qualitatives Metodologies participatives	Només perfil de recerca Només perfil professionalitzador	Només perfil de recerca Només perfil professionalitzador	Dilluns a divendres, de 16.00 a 18.00h. Dilluns a divendres, de 18.30 a 20.30h
Del 16 al 27 de novembre	Instruments d'anàlisi quantitatives Planificació d'accions de cooperació	Només perfil de recerca Només perfil professionalitzador	Només perfil de recerca Només perfil professionalitzador	Dilluns a divendres, de 16.00 a 18.00h. Dimecres, dijous i divendres, de 10.30 a 20.30h. Dissabte, de 09.00 a 13.30h (amb 30 min de pausa).
Del 30 de novembre al 15 de desembre	Models i polítiques de desenvolupament rural Antropologia del desenvolupament: cultura i identitat	sí	sí	Dilluns a divendres, de 16.00 a 18.00h. Dilluns a divendres, de 18.30 a 20.30h.
De l'11 al 15 de gener de 2010	SETMANA DE TUTORIES	TALLER OPTATIU DEL TFM	TALLER OPTATIU DEL TFM	Dilluns, de 16.00 a 19.00h (perfil de recerca). Dimarts, de 16.00 a 19.00h (perfil professionalitzador).
Del 18 al 29 de gener	Capital social i desenvolupament local i rural	sí		Dilluns a divendres, de 16.00 a 18.00h.
De l'1 al 12 de febrer	Polítiques, estratègies i actors del desenvolupament local i rural.	sí	sí	Dilluns a divendres, de 18.30 a 20.30h.
Del 15 al 26 de febrer	Sistemes agroalimentaris i forestals i sostenibilitat	sí		Dilluns a divendres, de 16.00 a 18.00h (Ecologia política). Dilluns a divendres, de 18.30 a 20.30h (Agroecologia).
De l'1 al 12 de març	Estat i societat en contextos de desenvolupament		sí	Dilluns, de 16.00 a 18.00h; dimarts, dimecres i dijous, de 16.00 a 19.30h (amb 30 min de pausa).
Del 15 al 26 de març	Societat civil, participació i desenvolupament		sí	Dilluns a divendres, de 16.00 a 18.00h.

Del 6 al 16 d'abril	Patrimoni i desenvolupament rural: turisme i recursos estratègics	sí	Dilluns, dimarts i divendres, de 16.00 a 18.00h. Dijous, de 16.00 a 19.30h (amb 30 min de pausa).
Del 19 al 30 d'abril	Migracions, urbanització i codesenvolupament	sí	Dilluns a divendres, de 16.00 a 18.00h.
Del 3 al 28 de maig	PERÍODE D'AVUACIÓ DEL BLOC TEÒRIC DEL MÀSTER I DE TUTORIES ORIENTATIVES A LA RECERCA / A LES PRÀCTIQUES		
Juny-novembre	ELABORACIÓ TREBALL FI DE MÀSTER (PROJECTE DE TESI DOCTORAL): ITINERARI RECERCA REALITZACIÓ DE PRÀCTIQUES EN AGÈNCIES O INSTITUCIONS DE DESENVOLUPAMENT I ELABORACIÓ D'UN INFORME: ITINERARI PROFESSIONALITZADOR		
Desembre	AVALUACIÓ FINAL TREBALLS FI DE MÀSTER / INFORMES DE PRÀCTIQUES		

ADMISSIÓ

requisits d'admissió

Vies d'accés als Màsters Oficials **d'acord amb el Reial Decret 1393/2007**

Per accedir al Màster l'estudiantat haurà d'estar en possessió d'un títol universitari oficial espanyol (Llicenciatures, Enginyeries, Arquitectures, Diplomatures, Enginyeries Tècniques i Arquitectures Tècniques), o d'un títol estranger homologat.

titulacions oficials actuals

Administració i Gestió d'Empreses
Antropologia Social
Arquitectura Tècnica
Ciències de l'Educació (totes les especialitats)
Ciències Empresarials
Ciències Polítiques
Dret
Educació Social
Enginyeria Tècnica Agrícola
Enginyeria Tècnica en Informàtica
Enginyeria Tècnica Forestal
Filologies (totes les existents)
Enginyeria Agronòmica
Enginyeria de Forests
Ciència i Tecnologia dels Aliments
Geografia
Història
Història de l'Art
Humanitats
INEFC
Infermeria
Magisteri
Medicina
Psicopedagogia
Relacions Laborals
Sociologia
Treball Social
Turisme
Altres (*)
(*) Totes aquelles titulacions relacionades amb el món del desenvolupament i la cooperació internacional.

altres requisits d'admissió.

Estudiants procedents del Màster en Desenvolupament Local i Territori de la Facultat Llatinoamericana de Ciències Socials (FLACSO), amb seu a Equador.

criteris de selecció

Una vegada a la llista de preadmesos, si aquesta supera el màxim de 25 alumnes, la Comissió d'Admissió decidirà l'ordre de preferència en funció d'una sèrie de factors jerarquitats i baremats públicament:

1. Valoració curricular (notes obtingudes al grau, complements universitaris, idiomes, experiència professional, etc.).
2. Integració del candidat en equips de recerca/professionals i dels seus estudis dins d'un projecte investigador o laboral ben definit.
3. Motivació i interès personal pel desenvolupament rural i la cooperació internacional expressats en un informe.

4. Domicili i situació econòmica i personal del candidat/a (s'ha d'aplicar només en casos de programes específics d'inscripció universitària).

Observació: Només en cas de desacord persistent o d'empat tècnic entre candidats es recorreria a una prova de nivell (examen o demostració pràctica, segons el cas)

calendari de preinscripció

	1r termini	2n termini
Preinscripció	Del 2 de març al 2 de juny	Del 18 de juliol fins al 10 de setembre*
Resolució	16 de juny	15 de setembre
Publicació de la resolució	19 de juny	18 de setembre
Matrícula	Del 13 al 17 de juliol	Del 21 al 25 de setembre

*només si hi ha places vacants al màster.

tarifes

Preu crèdit aproximat: 25,61 € (subjecte a l'increment de l'IPC)

més informació sobre la inscripció i la matrícula

Secretaria de la Facultat de Lletres de la Universitat de Lleida

Plaça Víctor Siurana, 1

25003 Lleida

Contacte: miquel@ugerh-ll.udl.cat

PRÀCTIQUES

FINALITAT.

Aquells que optin per un perfil professionalitzador hauran de realitzar pràctiques, a partir del mes de juliol del 2009 (un mínim de 2 mesos), en alguna organització de cooperació internacional. La realització de les pràctiques constituirà la culminació i l'avaluació final sobre els coneixements, capacitats i habilitats adquirides en el Màster. Amb les pràctiques es pretén que l'estudiantat aprofundeixi en algun dels aspectes que complementi els mòduls escollits segons el perfil i l'especialització, contribuint a l'objectiu general del Màster referent a la formació de persones que es dediquen o dedicaran a la cooperació internacional, especialment al desenvolupament rural.

Modalitats.

Les pràctiques es duran a terme en organitzacions, organismes i institucions de cooperació i desenvolupament. Es podran realitzar en un projecte d'execució en països en desenvolupament, o bé en les seus de les entitats col·laboradores en els departaments de gestió de projectes de cooperació internacional. La tipologia de les entitats col·laboradores és:

- Institucions acadèmiques
- Cooperació governamental (agències i organismes internacionals)
- Cooperació no governamental (mitjançant les ONG)

Procés d'assignació de pràctiques:

Els alumnes faran la seva proposta de pràctiques segons la seva especialització, el seu CV i la seva motivació, i podran proposar alguna entitat i projecte. Se'n farà l'avaluació per part de la coordinació del Màster a fi de valorar la seva pertinència als continguts del Màster, o bé podran acollir-se a les proposades per la coordinació del Màster. Les entitats col·laboradores valoraran els candidats segons el CV i l'entrevista, si s'escau. L'assignació de plaça es farà en funció del perfil de l'alumne i l'oferta de l'entitat.

Seguiment. En el moment d'acordar les pràctiques s'assignarà un tutor per part del Màster i un altre per part de l'entitat col·laboradora, tenint present la modalitat escollida i el CV dels candidats. Es farà un acord a tres bandes del Pla de treball per a cada alumne (tutor acadèmic, tutor de l'entitat col·laboradora i alumne). Els tutors faran el seguiment de les pràctiques i el Treball de fi de Màster s'exposarà i defensarà davant un tribunal acadèmic, la composició del qual, tres membres, serà responsabilitat de la comissió del Màster, l'òrgan responsable de la seva gestió acadèmica. La presentació del Treball de fi de Màster es realitzarà al desembre del 2009.

Valoració. El Treball de fi de Màster està reconegut amb 15 crèdits ECTS. La valoració del Treball de fi de Màster es farà sobre la base de:

- Memòria de pràctiques.
- Valoració per part de l'entitat de pràctiques (elaborada pel tutor de l'entitat d'acollida).
- Defensa del Treball davant d'un tribunal.

CONDICIONS.

- La realització de pràctiques no suposa cap relació laboral amb les entitats.
- Els alumnes no percebran compensació econòmica per part de l'entitat col·laboradora per a la realització de les pràctiques.
- Els estudiants es faran càrrec de les despeses econòmiques derivades de la realització de les pràctiques (assegurança, viatge...). Des de la coordinació del Màster, es facilitarà la informació de beques i ajuts. En alguns casos, les despeses d'allotjament i manutenció correran a càrrec de l'entitat acollidora del país de destí.
- Cal signar l'acord de pràctiques formatives, així com el Pla de treball (aquesta documentació regula el funcionament de les pràctiques entre el tutor de pràctiques, el tutor acadèmic i l'estudiant).